

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 261/2004,**annettu 11 päivänä helmikuuta 2004,****matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾ ottaen huomioon sovittelukomitean 1 päivänä joulukuuta 2003 hyväksymän yhteisen tekstin,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Lentoliikenteen alalla toteutettavalla yhteisön toiminnalla olisi pyrittävä muun muassa varmistamaan matkustajien suojelun korkea taso. Lisäksi olisi otettava kaikilta osin huomioon kuluttajansuojelun yleiset vaatimukset.
- (2) Lennolle pääsyn epääminen sekä lentojen peruuttaminen ja pitkäaikainen viivästyminen aiheuttavat matkustajille vakavia vaikeuksia ja haittoja.
- (3) Vaikka sitä korvausjärjestelmää koskevista yhteisistä säännöistä, jota sovelletaan, jos matkustajalta säännöllisessä lentoliikenteessä evätään pääsy lennolle, 4 päivänä helmikuuta 1991 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 295/91 ⁽⁴⁾ on luotu lentomatkustajien perussuoja, liian monelta matkustajalta evätään edelleen pääsy lennolle vastoin heidän tahtoaan. Ilman ennakkovaroitusta tehdyistä peruutuksista ja pitkistä viivästymisistä kärsiviä matkustajia on niin ikään liian paljon.
- (4) Yhteisön olisikin tiukennettava asetuksessa säädettyjä suojelua koskevia vähimmäisvaatimuksia matkustajien oikeuksien parantamiseksi ja sen varmistamiseksi, että lentoliikenteen harjoittajat toimivat vapautetuilla markkinoilla yhdenmukaistetuilla ehdoilla.

- (5) Koska säännöllisen ja muun lentoliikenteen välinen ero pienenee, olisi säännöllisen lentoliikenteen matkustajien lisäksi tällä tavoin suojeltava myös muun lentoliikenteen matkustajia, mukaan luettuna pakettimatkoihin sisältyvien lentojen matkustajat.

- (6) Jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentokentältä lähteville matkustajille myönnettyä suojaa olisi laajennettava koskemaan matkustajia, jotka lähtevät kolmannessa maassa sijaitsevalta lentokentältä määränpäänsään jäsenvaltiossa sijaitseva lentokenttä, jos matka tapahtuu yhteisön lentoliikenteen harjoittajan lennolla.

- (7) Tämän asetuksen tosiasiallisen soveltamisen varmistamiseksi olisi siinä säädettyjen velvoitteiden koskettava lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja, joka suorittaa tai aikoo suorittaa lennon joko omistamallaan ilma-aluksella taikka ilman miehistöä (dry lease) tai miehistön kanssa (wet lease) vuokratulla ilma-aluksella tai muulla tavoin.

- (8) Tällä asetuksella ei olisi rajoitettava lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan oikeutta hakea asiaa koskevan lainsäädännön nojalla korvausta keneltä tahansa henkilöltä, kolmannet osapuolet mukaan luetuina.

⁽¹⁾ EYVL C 103 E, 30.4.2002, s. 225 ja EUVL C 71 E, 25.3.2003, s. 188.

⁽²⁾ EYVL C 241, 7.10.2002, s. 29.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 24. lokakuuta 2002 (EUVL C 300 E, 11.12.2003, s. 443), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 18. maaliskuuta 2003 (EUVL C 125 E, 27.5.2003, s. 63) ja Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 3. heinäkuuta 2003 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma, annettu 18. joulukuuta 2003 ja neuvoston päätös, tehty 26. tammikuuta 2004.

⁽⁴⁾ EYVL L 36, 8.2.1991, s. 5.

- (9) Sellaisten matkustajien määrää, joilta evätään lennolle pääsy vastoin heidän tahtoaan, olisi vähennettävä velvoittamalla lentoliikenteen harjoittajat etsimään vapaaehtoisia, jotka voivat luopua varauksistaan tiettyjä etuuksia vastaan, sen sijaan, että matkustajilta evätään pääsy lennolle, sekä maksamalla täysimääräinen korvaus matkustajille, joilta lopulta evätään pääsy lennolle.

- (10) Matkustajilla, joilta evätään pääsy lennolle vastoin heidän tahtoaan, olisi oltava mahdollisuus joko peruuttaa matkansa ja saada lippujen hinta takaisin tai jatkaa matkaa tyydyttävissä olosuhteissa, ja heistä olisi huolehdittava asianmukaisesti heidän odottaessaan myöhempää lentoa.
- (11) Myös vapaaehtoisesti varuksistaan luopuvilla matkustajilla olisi oltava mahdollisuus peruuttaa lentonsa ja saada lippujen hinta takaisin tai jatkaa sitä tyydyttävissä olosuhteissa, koska he kohtaavat vastaavia matkustamiseen liittyviä vaikeuksia kuin matkustajat, joilta evätään pääsy lennolle vastoin heidän tahtoaan.
- (12) Lentojen peruuttamisesta matkustajille aiheutuvia vaikeuksia ja haittoja olisi myös vähennettävä. Tämä olisi toteutettava rohkaisemalla lentoyhtiöitä tiedottamaan matkustajille peruutuksista ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa sekä tarjoamalla heille kohtuullinen uudelleenreittitys, jotta matkustajat voivat järjestää matkansa toisin. Jolleivät lentoyhtiöt menettele tällä tavoin, niiden olisi korvattava menetys matkustajille, paitsi jos peruuttaminen tapahtuu poikkeuksellisissa olosuhteissa, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuulliset toimenpiteet olisi toteutettu.
- (13) Matkustajilla, joiden lennot peruutetaan, olisi oltava mahdollisuus joko saada lippujen hinta takaisin tai saada uudelleenreittitys tyydyttävissä olosuhteissa, ja heistä olisi huolehdittava asianmukaisesti heidän odottaessaan myöhempää lentoa.
- (14) Montrealin yleissopimuksen mukaisesti olisi lennosta vastaaville lentoliikenteen harjoittajille asetettujen velvollisuuksien oltava rajoitettuja tai niitä ei pitäisi olla ollenkaan, jos tapaus on johtunut poikkeuksellisista olosuhteista, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuulliset toimenpiteet olisi toteutettu. Tällaisia poikkeuksellisia olosuhteita saattaa syntyä erityisesti poliittisesti epävakaisissa oloissa, sääolosuhteiden ollessa kyseisen lennon suorittamiseen sopimattomat, turvallisuusriskien ja odottamattomien lentoturvallisuuteen vaikuttavien puutteiden ilmetessä ja lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan toimintaan vaikuttavissa työtaistelutilanteissa.
- (15) Poikkeuksellisten olosuhteiden olisi katsottava vallitsevan, jos ilmaliikenteen hallintaa koskevan päätöksen vaikutus tiettyyn lentokoneeseen jonakin tiettyinä päivänä aiheuttaa kyseisen lentoliikenteen harjoittajan kyseisen lentokoneen yhden tai useamman lennon pitkäaikaisen viivästymisen, lennon siirtymisen seuraavaan päivään tai sen peruutuksen, vaikka lentoliikenteen harjoittaja on ryhtynyt kaikkiin kohtuullisiin järjestelyihin välttääkseen viivästyksiä tai peruutukset.
- (16) Tätä asetusta ei olisi sovellettava tapauksiin, joissa valmismatka peruutetaan muista syistä kuin lennon peruuntumisen takia.
- (17) Matkustajista, joiden lento viivästyy tietyn ajan, olisi huolehdittava asianmukaisesti ja heillä olisi oltava mahdollisuus peruuttaa matkansa ja saada lippujen hinta takaisin tai jatkaa matkaa tyydyttävissä olosuhteissa.
- (18) Korvaavaa tai viivästynyttä lentoa odottavista matkustajista huolehtiminen voi olla rajoitettua tai siitä voidaan luopua, jos huolenpito itsessään aiheuttaisi lisäviivästymisen.
- (19) Lennosta vastaavien lentoliikenteen harjoittajien olisi otettava huomioon liikuntarajoitteisten ja näitä saattavien henkilöiden erityistarpeet.
- (20) Matkustajille olisi tiedotettava kaikista heidän oikeuksistaan, mikäli heiltä evätään pääsy lennolle, lento peruutetaan tai sen viivästyminen kestää pitkään, jotta he voivat käyttää tehokkaasti näitä oikeuksiaan.
- (21) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tämän asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava, että niitä sovelletaan. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- (22) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava ja valvottava, että niiden lentoliikenteen harjoittajat noudattavat yleisesti tämän asetuksen säännöksiä, ja nimettävä asianmukainen elin tätä valvontatehtävää suorittamaan. Valvonta ei saisi vaikuttaa matkustajien ja lentoliikenteen harjoittajien oikeuteen turvautua kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti tuomioistuimenmenettelyyn.
- (23) Komission olisi tarkasteltava tämän asetuksen soveltamista ja arvioitava erityisesti, onko sen soveltamisalaa syytä laajentaa kaikkiin matkustajiin, joilla on sopimus matkanjärjestäjän tai yhteisön lentoliikenteen harjoittajan kanssa ja jotka lähtevät kolmannessa maassa sijaitsevalta lentokentältä määränpäänsä jäsenvaltiossa sijaitsevalta lentokentältä.
- (24) Espanjan kuningaskunta ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat Lontoossa 2 päivänä joulukuuta 1987 sopineet näiden kahden maan ulkoministereiden yhteisellä julki-lausumalla Gibraltarin lentoaseman käyttöä koskevista tiiviimmistä yhteistyöjärjestelyistä. Näitä järjestelyjä ei vielä ole otettu käyttöön.
- (25) Tämän johdosta olisi asetusta (ETY) N:o 295/91 kumottava,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Aihe

1. Tällä asetuksella vahvistetaan siinä säädetyin edellytyksin lentomatkustajien vähimmäisoikeudet, kun:

- matkustajan pääsy lennolle evätään vastoin hänen tahtoaan;
- matkustajan lento peruutetaan;
- matkustajan lento viivästyy.

2. Tämän asetuksen soveltamisella Gibraltarin lentoasemaan ei katsota olevan vaikutusta Espanjan kuningaskunnan ja Yhdistyneen kuningaskunnan oikeudelliseen asemaan sen alueen suvereniteettia koskevassa riidassa, jolla tämä lentoasema sijaitsee.

3. Tätä asetusta ei sovelleta Gibraltarin lentoasemaan, ennen kuin Espanjan kuningaskunnan ja Yhdistyneen kuningaskunnan ulkoministerien yhteisellä julkilausumalla 2 päivänä joulukuuta 1987 sovitut järjestelyt on otettu käyttöön. Espanjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ilmoittavat neuvostolle päivän, jona tämä käyttöönotto tapahtuu.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) 'lentoliikenteen harjoittajalla' lentoliikenneyritystä, jolla on voimassa oleva liikennelupa;
- b) 'lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla' lentoliikenteen harjoittajaa, joka suorittaa tai aikoo suorittaa lennon joko matkustajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti tai sellaisen toisen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön puolesta, joka on tehnyt matkustajan kanssa sopimuksen;
- c) 'yhteisön lentoliikenteen harjoittajalla' lentoliikenteen harjoittajaa, jolla on voimassa oleva liikennelupa, jonka jäsenvaltio on myöntänyt yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toimiluvista 23 päivänä heinäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2407/92⁽¹⁾ säännösten mukaisesti;
- d) 'matkanjärjestäjällä' neuvoston direktiivin 90/314/ETY 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua matkanjärjestäjää, lukuun ottamatta lentoliikenteen harjoittajaa;
- e) 'valmismatkalla' matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista 13 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/314/ETY⁽²⁾ 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä palveluja;
- f) 'lippulla' matkustamiseen oikeuttavaa voimassa olevaa asiakirjaa tai vastaavaa paperittomassa muodossa, myös sähköisessä muodossa, olevaa asiakirjaa, jonka lentoliikenteen harjoittaja tai sen valtuuttama edustaja on kirjoittanut tai hyväksynyt;
- g) 'varauksella' sitä, että matkustajalla on lippu tai muu todiste, joka osoittaa, että lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä on hyväksynyt ja rekisteröinyt kyseisen varauksen;
- h) 'lopullisella määräpaikalla' lähtöselvityksessä esitettävään lippuun merkittyä määräpaikkaa tai, jos on kyse suoraan toisiinsa liittyvistä lennoista, viimeisen lennon määräpaikkaa; huomioon ei oteta tarjolla olevia vaihtoehtoisia liityntälentoja, jos aikataulun mukaista saapumisaikaa noudatetaan;

⁽¹⁾ EYVL L 240, 24.8.1992, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 158, 23.6.1990, s. 59.

- i) 'liikuntarajoitteisella henkilöllä' henkilöä, jonka liikuntakyky on (sensorisen tai motorisen, pysyvän tai tilapäisen) fyysisen vamman, kehitysvamman, iän tai jonkin muun syyn takia rajoittunut hänen käyttäessään kulkuneuvoja ja jonka tilanne edellyttää erityishuomiota ja kaikille matkustajille tarjolla olevien palvelujen mukauttamista kyseisen henkilön tarpeisiin;
- j) 'lennolle pääsyn epäämisellä' kieltäytymistä kuljettamasta matkustajaa lennolla, vaikka tämä on ilmoittautunut lennolle 3 artiklan 2 kohdan ehtojen mukaisesti, paitsi jos lennolle pääsyn epäämiselle on hyväksyttävät syyt, kuten terveys- tai turvallisuusnäkökohdat tai puutteelliset matkustusasiakirjat;
- k) 'vapaaehtoisella' henkilöä, joka on ilmoittautunut lennolle 3 artiklan 2 kohdan ehtojen mukaisesti ja on valmis lentoliikenteen harjoittajan pyynnöstä luopumaan varauksestaan etuuksia vastaan;
- l) 'peruuttamisella' sitä, että aikataulun mukainen lento, jolle ainakin yksi paikka oli varattu, ei toteudu.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan
 - a) matkustajiin, jotka lähtevät jäsenvaltion alueella sijaitsevalta ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla lentoasemalta;
 - b) matkustajiin, jotka lähtevät kolmannessa maassa sijaitsevalta lentoasemalta jäsenvaltion alueella sijaitsevalle ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla lentoasemalle ja jotka eivät ole saaneet etuuksia tai korvausta ja apua kyseisessä kolmannessa maassa, mikäli kyseisestä lennosta vastaa yhteisön lentoliikenteen harjoittaja.
2. Edellä 1 kohtaa sovelletaan sillä edellytyksellä, että
 - a) matkustajalla on vahvistettu varaus kyseiselle lennolle ja, jollei ole kyse 5 artiklassa tarkoitettua peruutustapauksesta, hän ilmoittautuu lähtöselvitykseen
 - niitä ehtoja noudattaen ja siinä määräajassa, jotka lentoliikenteen harjoittaja, matkanjärjestäjä tai valtuutettu matkatoimisto on etukäteen kirjallisesti ilmoittanut (sisältää myös ilmoittamisen sähköisesti),
 tai, jos määräaika ei ole ilmoitettu,
 - viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa;
 - b) lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä on siirtänyt matkustajan lennolta, jolle hänellä on varaus, toiselle lennolle, riippumatta siirron syystä.
3. Tätä asetusta ei sovelleta matkustajiin, jotka matkustavat ilmaiseksi tai alennettuun hintaan, jota ei tarjota suoraan tai välillisesti yleisölle. Sitä kuitenkin sovelletaan matkustajiin, joilla on lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän kanta-asiakasohjelman tai muun kaupallisen ohjelman mukaisesti kirjoitettu lippu.

4. Tätä asetusta sovelletaan ainoastaan moottoroidulla kiinteäsiipisellä lentoaluksella kuljetettaviin matkustajiin.

5. Tätä asetusta sovelletaan lennosta vastaaviin lentoliikenteen harjoittajiin, jotka suorittavat 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen matkustajien kuljetusta. Kun lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja, jolla ei ole sopimusta matkustajan kanssa, suorittaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia velvollisuuksia, sen katsotaan toimivan sen henkilön lukuun, joka on tehnyt kyseisen matkustajan kanssa sopimuksen.

6. Tämä asetusta ei vaikuta direktiivin 90/314/ETY mukaisiin matkustajien oikeuksiin. Tätä asetusta ei sovelleta tapauksiin, joissa valmismatka peruutetaan muista syistä kuin lennon peruuntumisen takia.

4 artikla

Lennolle pääsyn epääminen

1. Kun lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja perustellusti arvioi lennolle pääsyn epäämisen olevan todennäköistä, sen on ensimmäiseksi etsittävä vapaaehtoisia, jotka voivat luopua varauksistaan etuuksia vastaan sellaisilla ehdoilla, joista kyseinen matkustaja ja lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja sopivat keskenään. Tässä kohdassa mainittujen etuuksien lisäksi vapaaehtoisille on annettava 8 artiklan mukaista apua.

2. Jos vapaaehtoisia ei ilmoiteta riittävästi, jotta jäljellä olevat matkustajat, joilla on varaukset, voitaisiin päästää lennolle, lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja voi evätä matkustajilta pääsyn lennolle vastoin näiden tahtoa.

3. Jos matkustajalta evätään pääsy lennolle vastoin hänen tahtoaan, lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on välittömästi annettava hänelle siitä korvaus 7 artiklan mukaisesti sekä autettava häntä 8 ja 9 artiklan mukaisesti.

5 artikla

Peruuttaminen

1. Jos lento peruutetaan:

a) lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on tarjottava matkustajalle apua 8 artiklan mukaisesti; ja

b) lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on tarjottava matkustajalle apua 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan mukaisesti sekä uudelleenreitityksen osalta, kun uuden lennon kohtuuden mukaan odotettavissa oleva lähtöaika on vähintään peruutetulle lennolle aikataulun mukaista lähtöaikaa seuraava päivä, 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 9 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määriteltyä apua;

c) matkustajalla on oikeus saada lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta korvaus 7 artiklan mukaisesti, paitsi jos

i) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta vähintään kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa, tai

ii) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta vähintään seitsemän päivää ja enintään kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja tarjottu uudelleenreititystä, jonka mukaan hänen olisi lähdettävä korkeintaan kaksi tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa tai hän saapuisi määräpaikkaan alle neljä tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin, tai

iii) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta alle seitsemän päivää ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja tarjottu uudelleenreititystä, jonka mukaan hänen olisi lähdettävä korkeintaan tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa tai hän saapuisi määräpaikkaan alle kaksi tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin.

2. Kun matkustajalle ilmoitetaan peruutuksesta, hänelle on selvitettävä mahdolliset vaihtoehtoiset kuljetusvaihtoehdot.

3. Lennoista vastaavan lentoliikenteen harjoittajan ei tarvitse maksaa 7 artiklan mukaista korvausta, jos se pystyy osoittamaan, että peruutus johtuu poikkeuksellisista olosuhteista, joita ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuudella edellytettävät toimenpiteet olisi toteutettu.

4. Näyttövelvollisuus siitä, että matkustajalle on ilmoitettu lennon peruuttamisesta ja ajankohdasta, jona ilmoitus on tehty, kuuluu lennosta vastaavalle lentoliikenteen harjoittajalle.

6 artikla

Viivästyminen

1. Kun lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja perustellusti arvioi olevan todennäköistä, että lento viivästyy aikataulun mukaisesta lähtöajastaan

a) vähintään kaksi tuntia lentojen osalta, joiden pituus on enintään 1 500 kilometriä, tai

b) vähintään kolme tuntia yhteisön sisäisten lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 kilometriä, ja muiden lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 mutta alle 3 500 kilometriä, tai

c) vähintään neljä tuntia kaikkien lentojen osalta, joihin ei voida soveltaa a tai b alakohtaa,

lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on tarjottava matkustajalle

i) 9 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 9 artiklan 2 kohdassa määriteltyä apua, ja

ii) kun kohtuuden mukaan odotettavissa oleva lähtöaika on vähintään aiemmin ilmoitettua lähtöaikaa seuraava päivä, 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 9 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määriteltyä apua, ja

iii) kun viivästyminen kestää vähintään viisi tuntia, 8 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyä apua.

2. Apua on joka tapauksessa tarjottava yllä matkan pituuden mukaisesti vahvistetun ajan kuluessa.

7 artikla

Oikeus korvaukseen

1. Jos tähän artiklaan viitataan, matkustajan on saatava seuraavan suuruinen korvaus:

- a) 250 euroa lentojen osalta, joiden pituus on enintään 1 500 kilometriä;
- b) 400 euroa yhteisön sisäisten lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 kilometriä, ja muiden lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 mutta alle 3 500 kilometriä;
- c) 600 euroa lentojen osalta, joihin ei voida soveltaa a tai b alakohtaa.

Lennon pituutta määriteltäessä on perusteena käytettävä viimeistä määräpaikkaa, johon matkustaja saapuu myöhässä aikataulun mukaisesta saapumisajasta siksi, että lennolle pääsy on evätty tai lento on peruutettu.

2. Jos matkustajalle tarjotaan matkan uudelleenreititystä 8 artiklan mukaisesti siten, että hän pääsee lopulliseen määräpaikkaansa vaihtoehtoisella lennolla, jonka saapumisaika verrattuna alun perin varatun lennon aikataulun mukaiseen saapumisaikaan ei ylitä

- a) enintään 1 500 kilometrin pituisten lentojen osalta kahta tuntia, tai
- b) yhteisön sisäisten lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 kilometriä, ja muiden lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 mutta alle 3 500 kilometriä, kolmea tuntia, tai
- c) lentojen osalta, joihin ei voida soveltaa a tai b alakohtaa, neljää tuntia,

lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja voi alentaa 1 kohdassa säädettyä korvausta 50 prosentilla.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu korvaus on maksettava käteisenä, sähköisenä pankkisiirtona, pankkisiirtona, sekillä tai matkustajan allekirjoitetulla suostumuksella, matkakuponkeina ja/tai muina palveluina.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa mainitut etäisyydet mitataan isoympyräratamenetelmällä.

8 artikla

Oikeus korvaukseen tai uudelleenreititykseen

1. Jos tähän artiklaan viitataan, matkustajalle on annettava mahdollisuus valita jokin seuraavista vaihtoehdoista:

- a) — lipusta maksetun hinnan palauttaminen kokonaisuudessaan seitsemän päivän kuluessa 7 artiklan 3 kohdassa esitetyllä tavalla kultakin matkan osalta, joka jää tekemättä, sekä jo tehdyiltä osilta matkaa, jos lennosta ei ole enää matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman kannalta hyötyä, sekä tarvittaessa:
 - paluulento, joka lähtee mahdollisimman pian ensimmäiseen lähtöpaikkaan;
- b) matkan uudelleenreititys siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla mahdollisimman pian lopulliseen määräpaikkaansa; tai

c) matkan uudelleenreititys siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla lopulliseen määräpaikkaansa hänelle sopivana myöhempänä ajankohtana edellyttäen, että paikkoja on saatavilla.

2. Edellä 1 kohdan a alakohtaa sovelletaan myös matkustajaan, jonka lento on osa valmismatkaa, lukuun ottamatta oikeutta saada lennon hinta palautetuksi, jos matkustajalla on tämä oikeus direktiivin 90/314/ETY nojalla.

3. Jos kaupunkia tai aluetta palvelevat useat lentoasemat ja lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja tarjoaa matkustajalle lentoa toiselle lentoasemalle kuin sille, jota varaus koskee, lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on vastattava kustannuksista, joita aiheutuu matkustajan siirtymisestä tältä toiselta lentoasemalta joko sille lentoasemalle, jota varaus koskee, tai muuhun lähellä sijaitsevaan määräpaikkaan, josta on sovittu matkustajan kanssa.

9 artikla

Oikeus huolenpitoon

1. Jos tähän artiklaan viitataan, matkustajalle on tarjottava ilmaiseksi:

- a) aterioita ja virvokkeita kohtuullisessa suhteessa odotusaikaan;
- b) hotellimajoitus,
 - jos ylimääräinen majoittautuminen yhdeksi tai useammaksi yöksi on välttämätöntä, tai
 - jos matkustajan aikomaa pitempi oleskelu osoittautuu välttämättömäksi;
- c) lentoaseman ja majoituspaikan (hotelli tai muu) välinen kuljetus.

2. Lisäksi matkustajille on tarjottava ilmaiseksi kaksi puhelua, telexiä tai telekopioviestiä tai sähköpostiviestiä.

3. Tätä artiklaa soveltaessaan on lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan kiinnitettävä erityistä huomiota liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeisiin ja mahdollisiin saattajiin sekä ilman saattajaa matkustavien lasten tarpeisiin.

10 artikla

Matkustusluokan muuttaminen

1. Jos lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja sijoittaa matkustajan tämän hankkimassa lentolipussa edellytettyä korkeampaan matkustusluokkaan, se ei voi vaatia tästä lisämaksua.

2. Jos lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja sijoittaa matkustajan tämän hankkimassa lentolipussa edellytettyä alempaan matkustusluokkaan, sen on seitsemän päivän kuluessa maksettava 7 artiklan 3 kohdassa esitetyllä tavalla takaisin

- a) 30 prosenttia matkustajan lipun hinnasta enintään 1 500 kilometrin pituisten lentojen osalta; tai

- b) 50 prosenttia matkustajan lipun hinnasta yhteisön sisäisten yli 1 500 kilometrin pituisten lentojen osalta, lukuun ottamatta jäsenvaltioiden eurooppalaisten alueiden ja Ranskan merentakaisen departementtien välisiä lentoja, ja muiden yli 1 500 mutta alle 3 500 kilometrin pituisten lentojen osalta; tai
- c) 75 prosenttia matkustajan lipun hinnasta niiden lentojen osalta, joihin ei voida soveltaa a tai b alakohtaa, jäsenvaltioiden eurooppalaisten alueiden ja Ranskan merentakaisen departementtien väliset lennot mukaan lukien.

11 artikla

Liikuntarajoitteiset henkilöt tai henkilöt, joilla on erityistarpeita

1. Lennosta vastaavien lentoliikenteen harjoittajien on ensisijaisesti kuljetettava liikuntarajoitteiset henkilöt, heidän kanssaan matkustavat henkilöt ja hyväksytyt palvelukoirat sekä ilman saattajaa matkustavat lapset.
2. Jos lennolle pääsy evätään, lento peruutetaan tai se viivästyy, on liikuntarajoitteisilla henkilöillä, heidän kanssaan matkustavilla henkilöillä ja ilman saattajaa matkustavilla lapsilla viivästymisen kestosta riippumatta oikeus saada mahdollisimman nopeasti 9 artiklan mukaista huolenpitoa.

12 artikla

Lisäkorvaus

1. Tämän asetuksen säännöksiä on sovellettava siten, ettei rajoiteta matkustajan oikeutta muuhun korvaukseen. Tämän asetuksen nojalla myönnetty korvaus voidaan vähentää tällaisesta korvauksesta.
2. Edellä 1 kohtaa ei sovelleta matkustajiin, jotka ovat vapaaehtoisesti luopuneet varauksesta 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvien periaatteiden ja sääntöjen, oikeuskäytäntö mukaan lukien, soveltamista.

13 artikla

Takautumisoikeus

Jos lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja maksaa korvauksen tai täyttää muut tämän asetuksen mukaiset velvollisuutensa, tämän asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat sen oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön nojalla korvausta muulta henkilöltä, kolmannet osapuolet mukaan luettuina. Tämä asetus ei lisäksi millään tavoin rajoita lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan oikeutta hakea korvausta matkanjärjestäjältä tai muulta henkilöltä, jonka kanssa lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla on sopimus. Vastaavasti tämän asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat matkanjärjestäjän tai kolmannen osapuolen, muun kuin matkustajan, jonka kanssa

lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla on sopimus, oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön nojalla korvausta lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta.

14 artikla

Velvollisuus ilmoittaa matkustajille heidän oikeuksistaan

1. Lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on varmistettava, että lähtöselvityksessä on esillä helposti luettava ilmoitus, jonka matkustajat voivat nähdä selvästi ja joka sisältää seuraavan tekstin: "Jos teiltä evätään pääsy lennolle, lentonne peruutetaan tai se viivästyy vähintään kaksi tuntia, pyytäkää lähtöselvitystiskiltä tai lähtöportilta tiedote, jossa ilmoitetaan oikeutenne erityisesti korvaukseen ja apuun."
2. Lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan, joka epää lennolle pääsyn tai peruuttaa lennon, on annettava kullekin matkustajalle, jota epäminen tai peruuttaminen koskee, kirjallinen tiedote, joka sisältää tämän asetuksen mukaiset korvausta ja apua koskevat säännöt. Lisäksi sen on annettava vastaava tiedote kaikille matkustajille, joita koskee vähintään kahden tunnin pituinen viivästyminen. Myös 16 artiklassa mainitun kansallisen elimen yhteystiedot on annettava matkustajille kirjallisessa muodossa.
3. Sokeiden ja näkövammaisten osalta on tämän artiklan säännöksiä sovellettava asianmukaisia vaihtoehtoisia keinoja käyttäen.

15 artikla

Velvollisuuksista luopumista koskeva kielto

1. Tämän asetuksen mukaisia matkustajiin kohdistuvia velvollisuuksia ei voida rajoittaa eikä niistä voida luopua esimerkiksi kuljetussopimukseen sisältyvällä vapauttavalla tai rajoittavalla lausekkeella.
2. Jos matkustajaan kuitenkin sovelletaan tällaista vapauttavaa tai rajoittavaa lauseketta, tai jos matkustajalle ei ole asianmukaisesti ilmoitettu hänen oikeuksistaan, ja hän sen takia on hyväksynyt korvauksen, joka on tässä asetuksessa säädettyä alhaisempi, matkustajalla on tästä huolimatta oikeus ryhtyä tarvittaviin toimiin lisäkorvauksen saamiseksi toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa elimessä.

16 artikla

Asetuksen rikkominen

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä tämän asetuksen täytäntöönpanosta vastaava elin, joka vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta jäsenvaltion alueella sijaitseilta lentoasemilta lähtevien lentojen sekä kolmannesta maasta näille lentoasemille suuntautuvien lentojen osalta. Sen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että matkustajien oikeuksia kunnioitetaan. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tämän kohdan mukaisesti nimetty elin komissiolle.

2. Matkustaja voi valittaa mille tahansa 1 kohdan mukaisesti nimetyille elimelle tai muulle jäsenvaltion nimeämälle toimivaltaiselle elimelle tämän asetuksen rikkomisesta, jonka väitetään tapahtuneen jonkin jäsenvaltion alueella sijaitsevalla lentoasemalla tai jonka väitetään koskevan lentoa kolmannesta maasta mainitulla alueella sijaitsevalle lentoasemalle, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan soveltamista.

3. Jäsenvaltioiden säätämien, tämän asetuksen rikkomiseen sovellettavien seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

17 artikla

Kertomus

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 1 päivään tammikuuta 2007 mennessä kertomuksen tämän asetuksen toimivuudesta ja tuloksista, erityisesti:

- lennolle pääsyn epäämisen ja lentojen peruuttamisen yleisyydestä,
- tämän asetuksen soveltamisalan mahdollisesta laajentamisesta matkustajiin, joilla on sopimus yhteisön lentoliikenteen harjoittajan kanssa tai joiden lentovaraus on osa sel-

laista "matkapakettia", johon direktiiviä 90/314/ETY sovelletaan ja jotka muiden kuin yhteisön lentoliikenteen harjoittajien suorittamilla lennoilla lähtevät kolmannessa maassa sijaitsevalta lentoasemalta määränpäänsä jäsenvaltiossa sijaitseva lentoasema,

- edellä 7 artiklan 1 kohdassa säädettyjen korvausten määrien mahdollisesta tarkistamisesta.

Kertomukseen liitetään tarvittaessa säädösehdotuksia.

18 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (ETY) N:o 295/91.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 17 päivänä helmikuuta 2005.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 11 päivänä helmikuuta 2004.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. McDOWELL